

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van**Kenmerk**

Z/24/076837 / D/25/170769

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Energietransitie

Opsteller

Zwiers, Richard

Onderwerp

Proces herijking RES; ter inzage legging 'Herijking RES'

Kernboodschap

De Regionale Energiestrategie wordt momenteel herijkt. In de concept RES Herijking (RES 2.0) staat de voortgang die wij als gemeente en als regio hebben gemaakt in de energietransitie sinds 2021.

De concept RES Herijking, inclusief het bijbehorende planMER, ligt van 13 februari tot 27 maart 2025 ter inzage. Belangstellenden kunnen een zienswijze indienen. Op basis van de binnengekomen zienswijzen stelt de Stuurgroep RES een definitief voorstel RES Herijking op. Dit voorstel wordt in het tweede kwartaal 2025 voorgelegd aan de colleges en gaat daarna voor besluitvorming naar de gemeenteraden. Het streven is dat dit nog voor het zomerreces gebeurt.

Toelichting

Onze gemeente is onderdeel van de energieregio Utrecht. Dit is een samenwerking van provincie Utrecht, vier waterschappen en 16 Utrechtse gemeenten. Als energieregio (RES regio) hebben wij in 2021 de eerste Regionale Energiestrategie (RES 1.0) opgesteld. Daarin staat hoe en hoeveel onze regio gezamenlijk bijdraagt aan de energietransitie tot 2030 (door zoekgebieden aan te wijzen voor zonnenvelden en windturbines). We spraken daarin af dat we in 2030 gezamenlijk 1,8 TWh duurzame elektriciteit willen opwekken om de klimaatdoelen te halen. Ook stemden we af over bovengemeentelijke warmtebronnen.

Er zijn geen bevoegdheden overgedragen aan de RES regio. Daarom hebben we afgesproken om de RES regelmatig te actualiseren en aan u en de andere volksvertegenwoordigers binnen de RES regio voor te leggen. Zo houden we zicht op de voortgang en op ruimtelijke opgaven of andere omstandigheden die de voortgang kunnen beïnvloeden. Ook kunnen we zo nieuwe technieken en innovaties benutten.

In het eerste kwartaal van 2024 hebben wij u geïnformeerd over de herijking van de RES.

Input Woerden bij totstandkoming concept RES Herijking

De afgelopen periode heeft u met onder andere de besluitvorming over zonnenvelden in de Barwoutswaarder en windenergie in de Reijerscop richting gegeven aan de energietransitie. Daarbij heeft ook participatie plaatsgevonden. Deze besluiten zijn meegenomen in de concept RES Herijking.

Inhoud RES Herijking

De RES richt zich met name op de opwek van duurzame energie en samenwerking in de warmtetransitie. Sinds de vaststelling van de RES 1.0 in 2021 zijn de ontwikkelingen en problemen in het energiesysteem fors toegenomen. Daardoor kan de opgave van opwek en warmte alleen als onderdeel van het grotere energievraagstuk worden benaderd.

De RES Herijking begint daarom bij het energiesysteem en gaat daarna in op grootschalige elektriciteitsopwekking en de warmtetransitie.

- **Het energiesysteem kraakt, netbewust ontwikkelen is nodig**

Als meest concurrerende regio van Europa groeit onze regio. De bedrijvigheid neemt toe, net als het aantal mensen dat hier wil wonen. Door de combinatie van technologische ontwikkelingen en de ambitie om de CO2 uitstoot te beperken, loopt het energiesysteem tegen haar grenzen aan en verandert. Het is niet langer vanzelfsprekend dat elektriciteit altijd voor iedereen beschikbaar is.

Door congestie voor grootverbruik op teruglevering (najaar 2021) en afname (najaar 2022) staat de ontwikkelruimte van de regio onder druk. De situatie kan nog verder verslechteren met beperkingen voor nieuwe kleinverbruik aansluitingen en bestaande aansluitingen. In 2029 wordt verlichting van dit probleem verwacht, maar netschaarste zal blijven. Netbewust ontwikkelen is nodig. Dit om de effecten van netcongestie nu te verzachten én om problemen in de toekomst voor te zijn. Zonder voldoende energie is het moeilijk wonen en werken.

Samenwerking in de RES kan bijdragen aan het verkleinen van het probleem van netcongestie en het beperken van de afhankelijkheid van de regio van andere schaalniveaus. Nu en in de toekomst. Om de impact van de ontwikkelingen in het energiesysteem op gemeenten en de regio te kennen, te weten waar belangen en afhankelijkheden voor de eigen gemeente en de regio liggen en wat de sturingsmogelijkheden zijn, wordt in de concept RES Herijking voorgesteld in 2025 te komen tot een regionaal energiebeeld met het gemeentelijk schaalniveau als uitgangspunt.

- **Opwek: als regio blijven we staan voor de duurzame opwek van 1,8 TWh in 2030**

Onze gemeente heeft in 2021 besloten om voor 2030 minstens 76-88 GWh grootschalig duurzaam op te wekken. In de RES Herijking is 76GWh opgenomen als verwachte jaarlijkse energie-opbrengst in 2030. Daarvan is nu 10 GWh gerealiseerd. Voor de periode 2030-2035 is de verwachting in de concept RES Herijking gesteld op 81 GWh: het gemiddelde van de doelstelling voor 2030 (76-88 GWh).

Op dit moment is ongeveer de helft van de regionale ambitie voor duurzame elektriciteitsopwekking gerealiseerd of is de vergunning daarvoor verleend. De concept RES Herijking bevat een geactualiseerde onderbouwing voor de resterende ambitie. De provincie is bevoegd gezag voor windparken vanaf 5 MW. In januari 2024 heeft zij besloten van deze bevoegdheid gebruik te maken en heeft zij aanvullende gebieden voor windenergie aangewezen in de gemeenten Stichtse Vecht en Montfoort-Oudewater. Dit is een eigenstandig besluit van de provincie Utrecht. Bij de concept RES Herijking wordt dit als feitelijke situatie meegenomen om tot een totaalbeeld van de duurzame elektriciteitsopwekking in de regio te komen.

- **Elektriciteitsopwekking aanvullend op de 1,8 TWh**

Volgens de huidige inzichten is het stroomgebruik rond 2050 tot drie keer zo hoog als nu. Dat betekent dat er in de toekomst substantieel meer duurzame opwek nodig is voor wonen en werken. Volgens het Nationaal Plan Energiesysteem is een verdrievoudiging van de hoeveelheid zon-op-land nodig in de periode 2030-2050 en een verdubbeling van wind-op-land.

Veel deelnemers van de RES hebben een eigen ambitie die verder gaat dan de gezamenlijke afspraken in de RES. Regionaal worden deze individuele ambities ondersteund. Daarom is het voorstel in de volgende collegeperiode, in een volgende actualisatie, keuzes te maken over een gezamenlijke kwantitatieve ambitie voor opwek voor de periode tot 2035 en 2050.

- **Warmte**

In 2050 worden woningen niet meer op aardgas verwarmd. Gemeenten voeren de regie op de warmtetransitie. Uiterlijk 2026 moeten wij een gemeentelijk warmteprogramma vaststellen en daar werken we hard aan. Regionaal zetten we in op samenwerking, ondersteuning, kennisdeling en afstemming.

- **PlanMER**

Verplicht onderdeel van de herijking is een planMER. Het planMER geeft op hoofdlijnen inzicht in de milieueffecten van energieopwek in de zoekgebieden, maar bevat zelf geen besluit of kaderstelling. Het planMER ligt (als bijlage van de RES Herijking) ook ter inzage.

Terinzagelegging concept RES Herijking

De concept RES Herijking, inclusief het planMER, ligt van 13 februari tot 27 maart 2025 ter inzage. De stukken kunnen digitaal ingezien worden via www.energieregio utrecht.nl. Daarnaast is de RES herijking ook op het gemeentehuis in te zien.

Het samenbrengen van - en reageren op - de zienswijzen gebeurt regionaal. Colleges en raden kunnen zelf ook een zienswijze indienen. Het college van Woerden ziet daar op dit moment voor zichzelf geen aanleiding toe.

Financiën

Geen financiële gevolgen.

Vervolg

De Stuurgroep RES komt, op basis van de binnengekomen zienswijzen, tot een definitief voorstel RES Herijking. Dit wordt in het tweede kwartaal 2025 aan het college voorgelegd en gaat daarna naar uw gemeenteraad voor besluitvorming. Het streven is dat dit nog voor het zomerreces gebeurt.

Bijlagen

1. Concept RES Herijking* (online-versie) D25170663
2. Concept RES Herijking (pdf versie) D25172719
3. Concept RES Herijking (digitaal toegankelijke versie) D25172718
4. PlanMER RES Herijking D25170669
5. Kennisgeving terinzagelegging D25171479